

Predikan 3 Söndagen i fastan 2024

1 Sam.17:40-50, Ef.5:1-9,Luk.11:14-26

Kampen mot ondskan

Varför ska man tala om ondska? Är det inte bättre att tala om människors fel och brister, att vi alla misslyckas, men att Gud är oändligt god och förlåter oss alla våra synder. Det är ju det som är kristendomens glada budskap, evangeliet.

Ondska låter brutalt och skrämmande. Finns det verkligen människor som onda, alltså verkligen vill skada och döda, eller förtrycka eller lura och bedra andra människor?

Och i förlängningen, finns det en ond makt, en Djävul, som vi ju mötte för några söndagar sedan, när Jesus frestades i öknen? Av Djävulen står det. En personlig, ond makt alltså. Inte bara en slags diffus brist hos oss människor.

Jag kan tänka mig att om ett av dessa UFON som många menar besöker oss på jorden, om ett rymdskepp från en främmande planer skulle flyga runt på vår planet och sedan landa på jorden, vad skulle de tycka då? Om de alltså är så intelligenta att de lyckats ta sig ända hit, många ljusår bort från deras egen planet i universum, borde de väl också ha lyckats bättre med att leva i fred och harmoni än vad vi har.

Jag är ganska säker på att de skulle bli förskräckta, ja verkligt skrämnda. De skulle se de enorma skillnaderna, hur några få rika lever i välmåga medan andra lever i fattigdom, de skulle se skövlandet av jordens resurser och klimatkrisen tydligt, de skulle se alla krigen och de utstuderade metoderna att plåga varandra

som vi har kommit på. Ja de skulle förstås också få se hur många av oss verkar kunna leva hyggligt bra tillsammans utan att hamna i bråk och konflikter.

Men jag tror att de skulle fråga sig; var kommer allt detta onda ifrån? Varför kan dessa intelligenta människor som också har så hög teknik och även reser ut i rymden med sina egna rymdskepp, varför kan de inte komma överens? Varför bygger de murar och gränser emellan sig, och bevakar dem med vapen och militär? Varför verkar de så rädda för varandra? Varför är de misstänksamma mot främlingar.

Om du har sett någon sciencefiction film så vet du ju att vi alltid framställer dessa utomjordingar antingen som anemiska och tämligen oskyldiga eller som groteska monster som kommer för att förgöra oss.

I själva verket är det ju vi själva som är dessa monster. Det är oss själva vi är rädda för.

I dagens gammaltestamentliga text kunde ju den store Goliat lika gärna ha varit detta monster, en utomjording, som går emot den lilla David och hotar att döda honom.

Han är den onda makten, hotet, som finns mitt ibland oss, och om vi är medvetna om oss själva, så bor han också inom oss. Det finns verkligen en ond makt. Den verkar men visar sig inte med horn och bocksvans.

Vem är då Goliat. Ja han är ju filisté, ett av dessa folk som hotade Israel och som man ständigt var i krig med 1000 år före Kristus. Inom parentes sagt är namnet filisté

dotsamma som dagens palestinier kallar sig själva på arabiska. Utan andra jämförelser, men fiendskapen mellan folken verkar ju leva än.

När David med ett välriktat kast med sin slunga dödar den store Goliat, så gör han det först och främst för att han är en skicklig Herdepojke, som ofta skrämt eller dödat vilddjur med sin slunga. Men han har också Gud bakom sig. Gud vill skydda oss mot våld och övergrepp, de svaga har alltid hans sympati, mot de starka och övermodiga. Segern David mot Goliat har ju blivit en legend om hur den lille till synes svage faktiskt kan besegra en starkare fiende. Och ge mod och styrka åt den som är rädd. Våldet ska inte segra.

I evangeliet handlar det om en annan slags ondska; det som Bibeln kallar demoner, alltså onda andar.

Finns det verkligen onda andar, som kan besätta oss? Det verkar ju just här bara vara en man som inte kunde tala. Men i NT skiljer man inte så noga på kroppslig och själslig sjukdom. Allt är egentligen den onda maktens verk, både psykiska och fysiska sjukdomar. Den onda makten vill bryta ner och förstöra Guds skapelse, och sjukdom och handikapp är ett av medlem för att plåga och förnedra oss.

Om det finns särskilda onda andar som kan drivas ut som Jesus gjorde, kan man fundera över. Jag vet inte, men på Jesu tid och fortfarande i vissa kulturer var det vanligt att människor råkade ut för något som man kan kalla besättelse.

Men här i evangeliet blev det diskussion om vem som ligger bakom Jesu makt över demonerna. Kan det vara den onda makten, alltså Djävulens bländverk ?

Men Jesus ger svar på tal. Djävulen kanske vill skada oss men knappast sig själv. Om Djävulen driver ut sina egna onda andar, då är han ju i strid med sig själv.

Nej, här är det Guds finger som handlar. Han tar ifrån den starke mannen hans vapen, ett efter ett, och till slut sitter han försvarslös och är besegrad.

Det är därför Jesus kommer till världen, för att göra Djävulens gärningar om intet som Johannes skriver i sitt första brev (1 Joh. 3:8)

När vi följer honom upp till Jerusalem under fastetiden ser vi hur ondskan på alla sätt försöker komma åt honom, och till slut ser det ju ut som om han lyckas.

Han ser till att Jesu fiender får honom åtalad och fälld och sedan lyckas de övertyga Pontius Pilatus att han är en upprorsmakare och fara för den goda ordningen i samhället. Han slutar sitt liv på ett kors och ondskan verkar triumfera. Djävulen har vunnit. Eller ?

Om Jesu liv hade slutat där, på korset, skulle det fortfarande kunna se ut så. En misslyckad och missförstådd profet, en god man som visserligen hjälpte många, men som slutade som många andra goda människor har gjort. Dödad av makten, tystad för gott. Vi skulle inte ha några evangelier utan kanske bara några bleka rader i historieböckerna om profeten Jesus som bara var en i raden av judiska profeter för 2000 år sedan. Men alla döda och nästan bortglömda.

Men vi har en levande kyrka, som idag växer på många håll i världen. Den är inte död, därför att Jesus lever.

Korset förstår vi inte utan uppståndelsen. Det är Jesu uppståndelse som gör att vi kan kalla korset en del av hans seger över ondskan. På korset vred han ett av Djävulens viktigaste vapen ur händerna på honom; makten att anklaga oss och kräva att Gud borde döma oss för allt ont vi ställer till med. Men det vapnet miste sin kraft när Jesus dog på korset för att istället för oss sona våra brott och synder.

För det var våra sjukdomar han bar, våra plågor han led, när vi pinad för våra brott, sargad för våra synder, han tuktades för att skulle helas, hans sår gav oss bot. Vi gick alla vilse som får, var och en tog sin egen väg, men Herren lät vår skuld drabba honom.
(Jes. 53:4-6)